

Den senere historie rummer talrige eksempler på situationer, hvor enkeltpersoner eller grupper, efter at de har udtømt de øvrige frihedsrettighedsmuligheder uden at være blevet hørt, griber til ulovlige aktiviteter.

Fælles for de aktiviteter, der i denne sammenhæng er interessante, er, at eftertiden har bedømt dem som gavnlige for almenvellet. At historien så at sige har givet de pågældende ret.

Et eksempel: En kommune giver tilladelse til udledning af giftige stoffer. En gruppe aktivister standser udledningen. Det er ulovligt. En prøvning ved højere instans viser, at udledningen er i modstrid med dansk lov. Men havde man ventet, var udledningen fortsat uantastet.

Et andet eksempel: En flygtning søger asyl, men afvises på et uretmæssigt grundlag. Flygtningen skal herefter udvises. Humanistisk indstillede danskere skjuler den pågældende, men appel bliver behandlet. Det er ulovligt.

Men appelsagen viser, at afvisningen var uretmæssig, og flygtningen opnår asyl. Havde nogen ikke foretaget en ulovlighed, havde den pågældende været udvist med de konsekvenser, det kunne have fået.

Et tredje eksempel: En bygherre bygger en etage mere end tilladt i lokalplanen. Byggeriet skrider ubønhørligt fremad. Kommunen ændrer efterfølgende lokalplanen, så byggeriet lovliggøres. En nabo lænker sig til byggekranen. Det er ulovligt. Kommunens beslutning underkendes siden, men etagen er der stadig.

Det er et problem, der har været kendt i demokratiets historie. Allerede i den nordamerikanske uafhængighedserklæring er retten, ja nærmest pligten til oprør knæsat. Side om side med retten til liv, frihed og stræben efter lykke har man formuleret retten til at gøre oprør.

Jeg citerer: »Når som helst nogen regeringsform bliver ødelæggende for disse formål, er det folkets ret at ændre eller ophæve den«. Sådan står der i den nordamerikanske uafhængighedserklæring, som jeg ved flere her måske knytter an til som deres grundlag.

Det her foreliggende lovforslag er ikke farligt i den forstand, at det rejser tvivl om, hvad der er lovligt eller ikke lovligt. Der er ingen tvivl om, at de pågældende handlinger er ulovlige, men de bliver til som reaktion på klart ulovlige myndighedsbeslutninger; vel at mærke ikke som en individuel bedømmelse, men noget, som samfundet ved sine domstole efterfølgende bedømmer som klart ulovlige myndighedsbeslutninger.

Hvem andre end de folkelige kræfter er der til at reagere, når myndighederne træffer klart ulovlige beslutninger?

Jeg kan høre på flere af ordførertalerne, at det problem, vi her rejser, er kendt. Derimod har indholdet i ordførertalerne mest bestået i, hvad Enhedslisten kunne have ment, hvis nu vi havde skrevet noget andet i vores lovforslag.

Justitsministeren mener, vi opfordrer til selv-tægt. Men netop fordi jeg lægger op til, at der er tale om, at samfundet efterfølgende ved domstolene bedømmer handlingerne som reaktioner på klart ulovlige myndighedsbeslutninger, kan man vel ikke tale om selvtægt.

Hr. Poul Qvist Jørgensen bruger en vældig raffineret måde ikke at nævne Nørrebro på, men får det hele med alligevel. Jeg vil dertil sige, at der intet er i de ting, der foregik på Nørrebro nytårsaften, der overhovedet ville kunne henføres under dette lovforslag, for der er ikke tale om nogen myndighedsbeslutninger, som der reageres på.

Hr. Svend Aage Jensby taler om et totalt kaos, men jeg vil sige, at hvis det var Enhedslistens formål at lave et totalt kaos, så havde vi næppe fremsat forslaget i den vældig bløde form, som vi har fremsat det i. Det er nemlig i virkeligheden rigtig klart, når der står, at der skal være tale om klart ulovlige myndighedsbeslutninger.

Hr. Torben Rechendorff kom også ind på begrebet selvtægt, men jeg vil gentage, at der jo ikke kan være tale om selvtægt, når man taler om, at det er domstolene, der efterfølgende skal bedømme det.

Fru Margrete Auken amerikanske veninder påberåber sig ikke straffrihed, men derimod martyriet, og det er vel ikke det, der allerbedst fremmer den sag, som de ønskede at fremme.

Til fru Pia Kjærsgaard vil jeg sige, at vi aldeles ikke lovliggør ulovlighederne. Tværtimod, vi fastholder jo, at der er tale om ulovligheder, men vi forholder os til samfundets strafudmåling, og nej, vi støtter ikke de begivenheder, der fandt sted på Nørrebro. Det må være klart nok.

Alt i alt vil jeg stadig anbefale, at man forholder sig aktivt til dette lovforslag, alene af den grund at den signalværdi, der vil være i en sådan diskussion, som kan finde sted her i Folketinget, vil være af betydning.

I dette lovforslag har vi jo naturligvis sat nogle grænser. Lovovertrædelserne må være af underordnet betydning. Det er ikke meningen, at man skal kunne begå vold og mord og andre alvorlige ting i dette lovforslags ånd. I bemærk-